

Het Diessensbroek, van akkerland naar natuurgebied

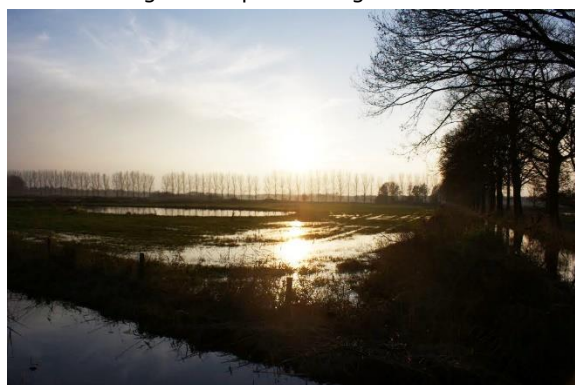
Stefan van Gestel

Onderzoeksvraag

Waarom is het natuurgebied "Diessensbroek" opnieuw ingericht en welke redenen lagen aan de grondslag voor deze herinrichting?

Gebiedsbeschrijving

Het Diessensbroek is een natuurgebied van circa 120 hectare tussen Tilburg en Eindhoven, ingesloten door de dorpen Diessen, Haghorst, Biest-Houtakker en het Wilhelminakanaal. Hier stroomt de beek de "Reusel" doorheen. In de jaren '60 is deze gekanaliseerd ten behoeve van de ruilverkaveling om hiermee de landbouw te bevorderen. Door de ruilverkaveling van 2010 is het gebied opnieuw ingericht.

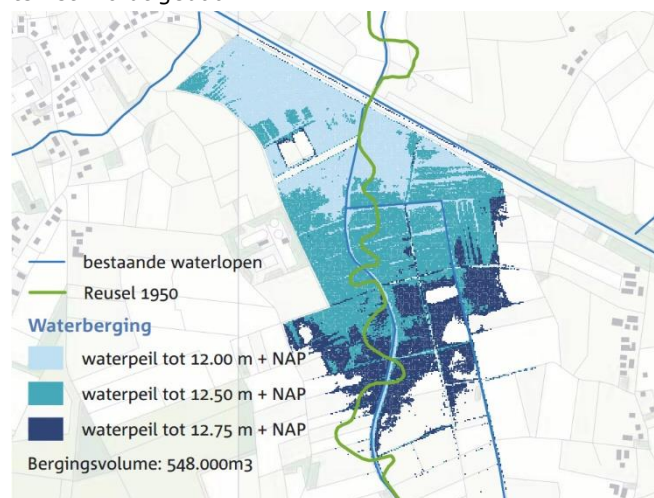

Figuur 1: Het Diessensbroek ⁽⁵⁾

Resultaten

Speerpunten bij de herinrichting van het Diessensbroek waren het behouden/versterken van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, het verbeteren van de kwaliteit van **oppervlakte- en grondwater**, Het creëren van **waterbergingsmogelijkheden**, het creëren van een vochtig schraalland als natuurgebied, implantatie van het gebied in het Nationaal Natuurnetwerk (voorheen Ecologische Hoofdstructuur), het creëren van recreatiemogelijkheden door de aanleg van wandel- en ruiterspaden etc. en het tegengaan van verdroging van natuurgebieden in Noord-Brabant. Om het gebied geschikt te maken voor vochtig schraalland (weide) moest de grond verarmt worden en zijn bepaalde stukken van de door de landbouw hevig bemeste bovenlaag verwijderd. Het ontstane weidegebied is nu nog aantrekkelijker geworden voor broedvogels zoals de Grutto en de Watersnip. Om de **drainerende** werking van het **grondwater** via de Reusel te verminderen of zelfs op te heffen dient het beek**peil** hoog gehouden te worden, dit is bereikt door zoals eerder vermeld een gedeelte van de bovengrond af te graven (ca 50cm) en de beek op een verhoogd **zandbed** te laten lopen. Het **hermeanderen** van de Reusel heeft als doel het natuurlijk verloop van de **afvoerdynamiek** (reduceren van **piekafvoer** en hogere **basisafvoer**) te herstellen. Ook het ontbreken van stuwen wordt door de grotere lengte van de beek gecompenseerd en de implantatie in het Nationaal Natuurnetwerk wordt ermee bevordert. Poeltjes zijn gegraven om de biodiversiteit te verhogen,

en er zijn vistrappen geplaatst om vissen de mogelijkheid te geven te migreren waar stuwen de waterloop voor hen onderbreken en om zo door middel van Ecologische Verbindingszones (EVZ's) implantatie in het Nationaal Natuurnetwerk te bevorderen. Door de stijging van hoge waterstanden en de verwachte klimaatveranderingen is er vraag naar een grotere **waterbergingscapaciteit** en het afvlakken van **piekafvoeren**. Vooral richting Den Bosch (benedenloops gebied) neemt de wateroverlast.. Ook is meegenomen dat het weidegebied (het bergingsgebied) rond de Reusel niet té vaak mag overstromen, zodat voorkomen wordt dat voedselrijk sediment wordt afgezet en de verarming van het gebied teniet wordt gedaan.

Figuur 1: Waterberging Diessensbroek, de laagste maaiveldhoogte is 11,50m ⁽¹⁾

Conclusie

De functie van waterberging wordt uitstekend gecombineerd met een gebied van grote ecologische en landschappelijke waarde waar de mens in een steeds verstedelijkend gebied zich terug kan trekken. Met de herinrichting van het Diessensbroek is een stuk land teruggeven aan de natuur wat zich zal ontplooiën tot een waardevol en voor de mens praktisch natuurgebied.

Figuur 3: de Reusel in 2011 (links) en 2012 (rechts) ⁽³⁾.

Referenties

- (1) Landinrichting de Hilver inrichtingsvisie EHS & EVZ, Dienst Landelijk Gebied regio Zuid, 2006, Tilburg.
- (2) Egelsporten, jaargang 15, nummer2, september 2013.
- (3) Landinrichting de Hilver (www.dehilver.nl)
- (4) Brabants Landschap (<http://www.brabantslandschap.nl/ontdek-de-natuur/natuurgebieden/de-kempen/new-bl-content-pagina-t2.2-t2.3-t3.3-2/>)
- (5) Roel Diepstraten Natuurbeleving